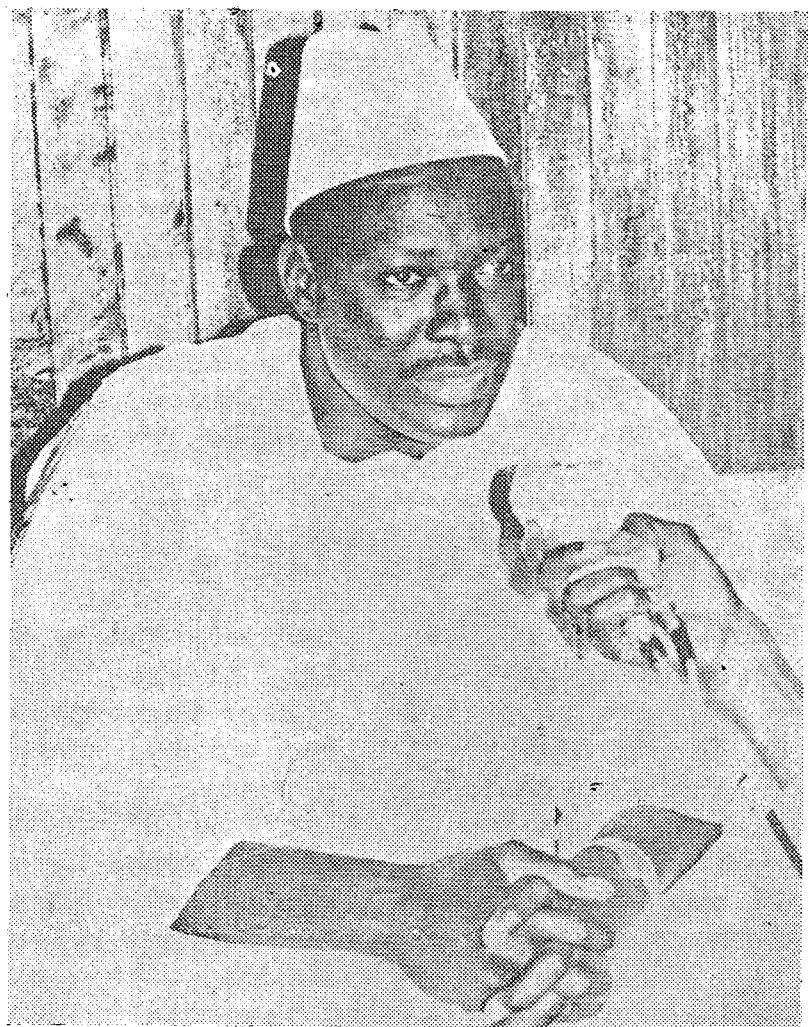

FASO KUMAKAN

"U.D.P.M". sanyèlèma naaninan gintanw.

"Baaraba de bèna nyini aw fè, n'o ye politiki sira tali y'aw fè, min bè se ka jamana sòró yiriwa, ka hère lase jamanadenw ma. O kòró ye, k'aw bèna politiki sira ta, min ni an ka jamana bè nyògòn ta. I n'a fó mógó si tè se ka hère di jamanadenw ma u yèrèw kó, politiki sira in ka kan ka kè jama jèfèn ye, min b'u haminankow jira jamana kunkow nyèna-bóli la, an'u yèrè jòyóró fali faso jóli ni fasodenw ka hère sabatili sira kan."

An ka foroba tónba "UDPM" sekeretèri zenerali ani jamana kuntigi zenerali Musa TARAWELE de nin kuma ninu 10 marisi kalo tile 29, san 1979, taamasen kura donni hukumu kónó jamana politiki sira kóró.

Kuma in fóli ni sisan cè, san 4 tèmèna, minnu kónó fasodenw kunkankow fèsè-fèsèra ani ka jamanadenw kelen-kelen bèe jòyóró n'a ka kètaw jateminè k'a dón.

I b'a sòró mógó caman t'a faamuya mun na, pariti sigi sanyèlèma naaninan bèe kumbèn ni gintanw ye. San naani ka dógó pariti ka politiki majamuli la. Nka an bèe nyè b'a la k'a fó "UDPM" bèe ka sabati dónin dónin. Waati in n'a ka dógoya bèe, a kèra sababu ye ka yèlèmaba don jamana politiki ko la, jamanadenw ka hère ni jamana ka nyètaa siratigè la.

Waati in kónó, politiki nyèmógów ni gofèrènama nyèmógów ni jamanadenw ye nyógón kumanyógónya, ka nyógón fèkow dón, ka nyógón faamu fèn

caman kan. O sababu la jamanadenw bèe y'a dón ko jama jèlen de bè baara nyuman kè.

O de kòsón pariti sigi sanyèlèma naaninan seli daminèra an ka jamana fan tan naani bèe kónó, marisi kalo tile 24 fo a tile 3I, san 1983.

Seli in kèra bonya ani karamakoba ye. A gintanw cayara. Jamanadenw : cèw, musow denmisènw ani mógó-kóróbaw, bèe lajèlen y'a jeni yòró fin seli in na. O ye taamashyèn ye, min b'a jir'an na ko jamanadenw ye "UDPM" dón u ka yèrèwolo ani kunkóróta tón ye, min b'u ka kelenya sinsi don o don ka t'a fè.

Kunnyógón in kónó, jiginna ma sòró mógó si la. Arajo, kunnafonisèbènw, tulonkèlaw, politiki nyèmógów ni jamana nyèmógó wèrèw bèe y'i jóyóró fa sanyèlèma kumbèn in na. Dógókun in kèra sababu ye k'a dón ko "UDPM" kanu bè malidenw bèe la, k'a dón ko mógó kelen si halala tè, ja-

ma de jigi don. Dógókun y'an ka foroba pariti barika jira jamanadenw fan fè.

K'a daminè marisi kalo tile 24 f'a tile 3I an ka pariti sèkisónw 52 nyèmógów bèe y'u kanbó tóndenw ma. U bèe ka kumaw dorogolen nyògón na, o bèe tali kè fèn 3 de la minnu filè :

- a fólo ye jamana labènniko ye, o min ye jèkasigi sinsinan ye. O labènni bèe duquw ni kinw de kan : jiko, sirabako, saniya walew ani hadamaden farikolo lakana ni siratigè la.

- a filanan ye nyèmógów ni jamanadenw ka kumanyógónya ye. Jamana nyèmógów ni tóndenw jèra ka kuma, ka nyógón fèlaw dón, bawo a bèe fó ko "ni ko ma fó, ko tè kè ; ni ko ma kè, ko tè fó". Fèn o fèn n'o bèe jama kun kan, jama ka kan k'o dón, sabu donni de bèe wolo kanu na.

- a sabanan ye "UDPM" sèbèn taliko ye tóndenw fè. Tónden nyumanya taamaseere ye tónden sèbèn ye.

O siga tè mógó si la tugun an ka jamana kónó an'a kókan, k'a fó ko "UDPM" ye malidenw mógó miliyón 6 ni kó kelen-kelen bèe haminanko ye.

"UDPM" sigili sen kan, o san 4 kumbèn seli ma dan kuma dóron ma. A kèra dununw ni balaw fana fó donw ye. O ma bala an na, barisa ni ntori ma masiri o masiri kè sanjikunan na don, i b'a sòró o t'a bolo de. Malidenw y'u ka nisóndiya n'u ka kanu jira "UDPM" n'a sekeretèri zenerali la, n'u seko damajira bèe ye pariti dógó-kun kèrènkèrènnen in kono. Malidenw kelen kelen bèe y'a jira nin seli in sen fè, ko jamana kunkow nyèna-bóli ye bèe lajèlen de ka hère ye.

N'i y'a ye "UDPM" sigi sanyèlèma seli bèe kè bi, an bèe jèra de k'a sigi. Jèe dunman gèlèn f'a labanko. Jèe nyuman de bèe ni kelenya ye, kelenya de bèe ni baara nyuman ye; baara nyuman de bèe ni hórónya ye. Ala ka "UDPM" sankóróta !

madamu Gaku Fatu Nyangi ni arajo baarakèlaw ka nyògònkunbèn

Tarata don, marisi kalo tile I5, san 1983, an ka kibarudiso ni nègèjuruso minisiri, n'o ye madamu Gaku Fatu NYANGI ye, o ni arajo mali baarakèlaw ye nyògòn kumanyògónya arajoso la.

A ka jèjukan daminè la, madamu Gaku Fatu NYANGI da sera arajo jòyòrò ma jamana ka kelenya sabatili la ani jamadenw ladamuyali sòrò ani hadamadenya walew sira kan. A y'a jira tugun ko arajo ye fèn ye min bè dusu don fasoden nyumanw bèe kónò jamana kunkow nyènabòli la. Donkow ni sekow ni jamana tariki jèn-sènbaga fana ye arajo ye.

Madamu Gaku Fatu NYANGI ko nin bèe de kòsòn jamanadenw jigigi ye u ka arajo ye. O jigi dun fabagaw ye arajo baarakèlaw ye. O de kama a b'a nyini u fè u ka dó fara u ka cèsiri kan ka dannaya minèn fa, min dar'u kan faso fè. A b'a kanu baarakèla kelen-kelen bèe k'a jeniòrò fin a ka don o don kètaw sen fè.

Minisiri ko a b'u hakili lajigin fèn kelen na, o de ye u k'a don ko mògòw b'u tulomada u ka fótaw la don o don, mali kónò ani mali kòkan. Wa u seko fan si t'o la fana.

A k'o kòrò t'è dó-wèrè ye cèsiri, munyu laadiriya ani misali nyuman jirali ko jamanadenw bèe la. Madamu Gaku Fatu NYANGI ko a b'a nyini u fè u k'u seko damajira k'è pariti ka baara dantigèlenw waleyali la, k'a jira u ka walew bèe la k'u ye militan nyumanw ye.

Kibarudiso minisiri y'a jira k'a b'a don ko fèerè bèrè t'è arajoso baarakèlaw bolo u ka baara siratigè la. Nka o n'a ta bèe a jigi b'u yèrèw kónò fèerèw kan, ka caman bó u ka gèlèyaw la.

O kó fè minisiri ye arajo baarakèlaw fo k'u tanu u ka cèsiri la. A y'a nyiu fè, u ka dó fara o cèsiri kan walasa u ka nyinan baara bolo dalenw ka bó a sira fè.

A ka jèjukan laban na, madamu Gaku Fatu NYANGI y'a jira a ka baarakèlaw la, ko pariti ni gofèrènama ma nyinè u kó. U bèe ka fèerèw de nyini u ka gèlèyaw latèmècogo la.

Baara

ani

faamuya

Arajoso kuntigi, n'o ye Mamèyi Yunusi Diko ye, o ye kuma ta ka minisiri jaabi. A ye madamu Gaku Fatu NYANGI fo k'a walenyumandón a seko damajira k'èli la arajo baarakèlaw ye. Arajoso kuntigi y'a jira ko arajo ye pariti ni gofèrènama ka fèn kèrènkèrènnen de ye.

O de kama gèlèyaw minnu b'olu baarakèlaw kan, pariti ni gofèrènama ka nyinitaw waleyali sira kan, a t'è bèn fo a ka dónin fò o kan.

O gèlèyaw cèma, Yunusi Diko da sera baarakèlaw laselico-go ma baarada la ani so, ani masinw minènko ani baara telimanw wariko.

Tònsigi in sen fè baarakèlaw ka kuma b'ora gèlèya wèrèw kan, i n'a fò sarako ni kalanko ni an ka kanw yiriwali.

Madamu Gaku Fatu NYANGI ye nyininkaliw bèe jaabi di, k'a jira k'a bèna ko bèe k'è walasa arajo mali k'a jòyòrò fa jamana jòli baaraw la.

Sanni kumanyògónya ka ban, minisiri y'a kanu u ka to ka nyògòn kunbèn ka wale dów fèsèfèsè baara nyèli sira kan.

Marisi kalo tile I2, san 1983, an ka pariti "UDPM" konyènabòbaga N'Buye SIBI donna Bamakó, a bótó taama la, a ye min k'è Kóngó jamana kónò pariti tògò la. Pariti mògò caman tun b'a ka jèkulu in na. A y'a jira k'a t'èna mèn tugun bèn ni teriya bèna sèmentiya Kóngó kelenya pariti "P.C.T." ni mali foroba pariti "UDPM" cè.

Bènkán sèbèn min bèna dilan teriya sèmentiyali la, o bèna k'è sababu ye ka barika don nyògònsirataama la, an ka paritiba fila ninnu nyèmògòw ni nyògòn cè.

N'Buye SIBI ka taama in sen fè Barazawuli n'o ye Kóngó galoduguba ye, a ni Kóngó pariti nyèmògò caman ye nyògòn kumanyògónya ani ka baarakè nyògòn fè, i n'a fò: Zan Mishèli Yangoma, n'o ye Kóngó biro politiki mògò ye, min ka baara nyèsinnen bè a kow nyènabòli ma, ni Kóngó baarakèlaw ka tónba kuntigi fana don; Zan Ganga Zanzu, n'o fana ye biro politiki mògò ye, n'ale de ye pariti fanga bolow konyènabòbaga

manantali dugu mògòw yèlèmali

Tarata don sògòma, marisi kalo tile I5, san 1983, bolonò bilara sèbèn nafama dó la, an ka jamana ni jamana wèrèw ka jèkabaara konyènabòyòro ciyakèda la, min tun bè manantali dugu mògòw wulili kan, k'ò sababu k'è babili ko ye, min bèna dilan dugu in na.

O mògòw yèlèmali siratigè la, dinyè jamana hòrònyalenw ka sòrò yiriwa jèkulu dó, n'o ye "PNUD" ye, o y'a nkaniya ka lamerikèn wari dolari 322.000, n'o bè bèn mali wari 209.300.000 ma, k'o

di mali ma walasa ka mògò wulita ninnu dèmè ani ka yòrò in sòrò n'a hadamadenya walew yiriwa.

Mali tògò la, mògò min y'a bolonò bila sèbèn in na, o k'èra Maki Koresi Agibu TALI ye, n'o ye an ka jamana ni jamana wèrèw cè baaraw konyènabòyòrò kuntigi ye. Jamana hòrònyalenw ka tónba "PNUD" tògò la, Pawolo Kòpini, min ye tòn in lasigiden ye mali la o de y'a bolonò bila sèbèn in na. Nyèmògò fila ninnu bèe tun baarakènyògònw b'u k'èrè fè, wale in kètuma.

nyògònsirataama

ye ani depitew nyèmògò; Gabiriyèli Oba Opanu n'o ye pariti nyèfè tòn mògò ye, ni farikolo nyènajèkow minisiri fana don.

Nin bèe k'ò fè, N'Buye SIBI bisimilara Zan Piyèri Cikaya fana fè, n'o ye Kóngó biro politiki mògò ye, min ka baara nyèsinnen don jamanadenw lafaamuyali la jamana ka politiki kan ani kalansiraw yiriwali. Cikaya ye "UDPM" jèkulu in

bisimila jamana kuntigi nó na, n'o ye Denisi Sasu Ngesu ye min tun bè taama la o waati.

N'Buye SIBI k'èlen k'ò ka Kóngó kelenya pariti n'a jamanadenw fo k'u walenyumandón a ka jèkulu bisimilali la ni bonya ni karama ye, a ye wele bila Kóngó foroba pariti ma "UDPM" tògò la, a ka jèkulu wuli ka na sinjiya taama la mali la.

mali ni cèkòsolowaki ka jèkabaara

Cèkòsolowaki jèkulu dó, min nyèmògòya tun bè Zosèfu Kosi bolo, n'o y'u ka jamana kòkan jago ciyakèda kuntigi ye, o ye taama k'è mali la k'a daminè marisi kalo tile I5 la f'a tile I7.

Araba don, marisi kalo tile I6, tònsigi dó k'èra jèkulu in ni mali nyèmògò dów cè, min nyèmògòya tun bè Abudulayi SO bolo, n'o ye sòrò ni baara fèerèw boloda minisiri kankòròsigi ye.

Soro walew yiriwali jamana fila ni nyògòn cè, o k'èra sababu ye nyèmògòw ka dó fara u ka bolodinyògòna baaraw kan.

Abudulayi SO y'a jira k'an filè yòrò min, Cèkòsolowaki ni mali ka jèkabaara ka kan ka lawèrè sira caman kan, an ka jamana fèerè bolodalenw waleyali siratigè la, k'a daminè san 1981, fo san 1985 A ka jèjukan laban na, Abudulayi SO ye mali nkaniya jira ka izinikow ni cikè konyèw fèsèfèsè ni Cèkòsolowaki jamana ye

Cèkòsolowaki jèkulu nyèmògò Zosèfu Kosi fana ye kuma ta k'a jira k'olu nakun ye, dó farali ye u ka jamana ni mali ka falenw kan. A ko fèn caman bè cèkòsolowaki, minnu bè se ka feere mali la.